

Oktatás és nyilvánosság részprogram

Az oktatás és nyilvánosság részprogram, azon részprogramok egyike, amelyet már a tervezés pillanatában ún. kísérő programnak gondoltunk. Ennek megfelelően az alapvető feladata ennek a részprogramnak a többi program kiszolgálása. Ez két dolgot jelent, egyrészt azt, hogy azokat az eredményeket, amelyek az egész programban születnek és születtek eddig e részprogram keretében próbáljuk meg széles körben elérhetővé tenni. Ennek első lépéseként hoztuk létre a Soros füzetek sorozatot, amelynek 5 száma már megjelent. Arról, hogy mi és mikor jelenjen meg a Soros füzetek részeként jó lenne, ha a szakkuratórium dönthetne a továbbiakban. Szükséges újragondolandó feladat a "Füzetek" terjesztése is.

Az egyik ilyen, már megjelent Soros füzet, ami az első volt az Ilyenek vagyunk címet viseli. Ez tulajdonképpen ennek a részprogramnak egy másik céljához kapcsolódóan, abban a kérdésben próbál meg gyakorlati tanácsokat adni az iskoláknak, hogy saját maguk bemutatására milyen lehetséges eszközöket használjanak. Azt gondolom egyébként, hogy ez a pályázat, illetve fejlesztés az iskola belső világa szempontjából is igen jelentős, egyfajta önmeghatározási kényszert jelent a pedagógusközösség számára, azt a kicsit külső kényszerre is épülő kötelezettséget, hogy egy iskola mondja meg magáról, legalább a maga számára is tisztázza és aztán a külvilág számára is fogalmazza meg, hogy milyen célok mentén működik és azokat milyen feltételek között teszi, mintegy a számonkérés lehetőségét is biztosítva az iskolát választó gyerekeknek, szülőknek.

A másik e témában jelentős vállalkozás amit még '95-ben csak egy régióban próbáltunk ki, hogy a helyi megyei újsággal közösen kialakított szempontrendszer alapján a megye összes középiskolája mutakozzon be egy hosszabb terjedelmű, tehát már valóságos információkat is tartalmazó sorozatban a megyei napilapban. Ez az eddigi tapasztalataink szerint igazán sikeres vállalkozás volt, így '96-ban már pályázati formában hirdettük meg. Megismételnénk az összes megyei újságban, tehát a továbbiakban keresünk vállalkozó megyei napilapokat, akik akarnak és tudnak ebben a fajta információszolgáltatásban együttműködni.

A Soros füzetek második köteteként megjelent füzetünk maga a Közoktatás-fejlesztési program részletes kifejtése volt. Ez a sok szakember közös munkájaként létrejövő, azt gondolom, hogy tartalmát tekintve is fontos munka, azt a célt is szolgálja, hogy egyrészt az érdeklődő pályázók számára segítséget nyújtson pályázataik elkészítésében, tisztázva azokat a fő hangsúlyokat, amelyek a programon belül megfogalmazódnak, másrészt azonban egy picit szintén a nyilvánosság irányában lépve lehetőséget biztosít arra, hogy akik értékelni kívánják ennek a programnak a sikereit vagy kudarcait biztos kiindulási ponthoz jussanak.

Előkészületben van még jó néhány része ennek a Soros füzeteknek, melyek terveink szerint folyamatosan jelennének meg a különböző részprogramok eredményei, egy-egy iskola vagy egy-egy pedagógiai műhely bemutatkozása a füzetekben. Abban bízunk, hogy ez egy újfajta, talán az eddigieknél kicsit könnyedebb olvasmányt jelentő, gyakorlatiasabb, egy-egy pedagógiai elképzelés konkrét megvalósítását leíró és nem annyira tudomány felé kacsingató sorozat tud lenni, segítve abban, hogyha ha valamelyik iskola, önkormányzat, szülői csapat vagy akár egyház elhatározza, hogy valamilyen más típusú iskola irányában szeretne ellépni, akkor legyen választása, ami nem egyszerűen arról szól, hogy pl. a Waldorf iskola milyen elvek alapján építkezik, és itt milyen munkák vannak, hanem arról is, hogy miként lehet ilyet csinálni, arról is milyen kudarcai voltak, lehetnek egy programnak, és mik ennek a tipikus megoldásai, arról is, hogy a napi működés során milyen feszültségek, konfliktusok keletkeznek és ennek milyen megoldásai lehetnek. Tehát igazán a napi tanári gyakorlat felé nyitott, de a fejlesztésről szóló sorozat elemeiben gondolkodunk az elkövetkezőkben, jó néhány ilyen felkérésünk már van és készülnek újabb és újabb füzetek. A dolognak ez az egyik eleme az Oktatás és nyilvánosság részprogramon belül.

A másik, tulajdonképpen az Ilyenek vagyunk című füzethez kapcsolódóan az iskola világának belső nyilvánosságának fejlesztése, ennek elősegítése. Egyrészt az iskolában érintett, elsősorban diák oldalra vonatkozó próbálkozásokat szeretnénk megerősíteni - iskolarádió, iskolaújság, helyi iskolai televízió készítése. Ennek azt gondolom, nagy jelentősége van, hiszen ma már az nem nagy dolog, ha egy gyerekközösség azt mondja, igenis legyen saját fórumunk, de az, hogy ez hogyan tud színvonalas lenni, hogyan lehet mondjuk küzdeni az iskolavezetés, vagy egy abszolút nem nyitott tanári kar cenzúratörekvései ellen, az, hogy milyen szakmai alapfogások vannak, ami egy jól működő és nem sztereotípiákra építő újságnál elengedhetetlenek, hogy hogyan lehetnek olyan iskolai újságot csinálni, amit el is olvasnak az iskolapolgárok, hogyan lehet valóságosan élő, az iskola igazi konfliktusait feltáró, egy-egy kérdés nyomába szegődő iskolai belső közéletet elősegítő iskolai újságot csinálni. Ebben nyilván sok tennivalónk van, tennivalója van mindazoknak, akik ebben a kérdésben lépni szeretnének. Szerencsére itt találtunk egy elég nagy hálózattal rendelkező partnerre, a Diákujságírók Egyesületére, akikkel már közös nyári tábor is szerveztünk mindazoknak, akik a kérdés iránt érdeklődnek.

A továbbiakban elkerülhetetlen az eddigieknél alaposabb feldolgozása a Közoktatás-fejlesztési program termékeinek. Így a programnak célszerű nagyobb hangsúlyt fektetni a már meglévő eredmények feldolgozására és bemutatására.